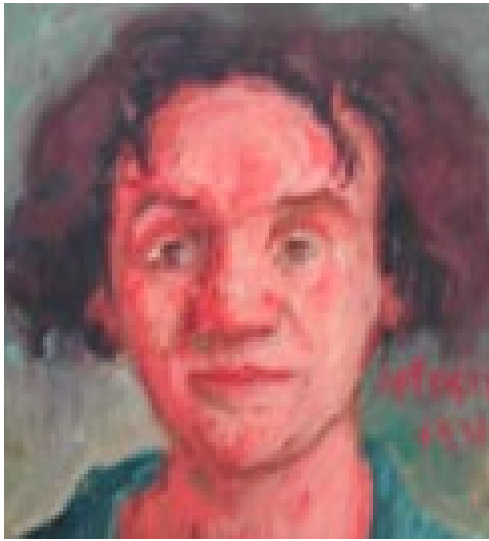

חיים אתר – מייסד המשכן לאמנות

חיים אתר, מייסד המשכן לאמנות, דיוקן עצמי

מערכות ציורים לאולם הסדר הקיבוצי ולחגי עין חרוד, המותקנים מדי חג בעין חרוד עד היום. אתר ייסד את המשכן לאמנות ב־1937, בצריף עץ קטן וצבר יצירות אמנות וחפצי יודאיקה בארץ ובעולם. ב־1948 הונחה אבן הפינה למבנה הייחודי הקיים, שתוכנן על ידי הארכיטקט שמואל ביקלס והגו היום המוזאון לאמנות הגדול באזור הצפון.

הוא היה חלוץ וייבש את הביצות, הוא היה מראשוני האמנים בעמק יזרעאל, הוא למד אמנות בפאריס, ועוד לפני קום המדינה החל בבניית האוסף שהיווה את הבסיס למשכן.

חיים אתר (אפתקר) נולד ב־18 בדצמבר 1902 בזלטופול, אוקראינה. מילדותו ספג בבית סבו, ב"חדר" ובקלויז של הרבי, את ערכי המסורת היהודית. ביוזמתו הצטרף בנערותו לאגודת "פרחי ציון" ולאחר מכן הפך לאחד מפעילי ההגנה היהודית בפרעות 1919 באוקראינה.

ב־1922 עלה חיים אתר לישראל והיה בין מייסדי קיבוץ עין חרוד. עד יום מותו, ממחלה, בשנת 1953, חי ועבד בעין חרוד. חיים אתר היה אוטודידקט. בתמיכת עין חרוד שהה בפרוץ פעמיים, ב־1933 ולאחר מכן בשנים 1937 – 1938, ובה פגש את הציירים היהודיים, יוצאי מזרח אירופה. הוא הזדהה עם דרך הציור האקספרסיבית שלהם והושפע בעיקר מסוטין. חיים אתר ראה בציור ביטוי אינטימי ללבטי היחיד, הוא לא עסק כלל בציורו בהווי ובנושאים חברתיים ונמנע אף מציור נוף. נושאו הנם דיוקנאות, דיוקנאות עצמיים וטבע דומם. כמודלים שמשו לו חברי עין חרוד וילדיה, אשתו ובניו. באמנות הישראלית מייצג אתר את מסורת האמנים היהודים ממזרח אירופה ומאסכולת פריז, בדרך ציורם הנסער ובלוח הצבעים הייחודי שלהם, שמקורו, בין השאר, באמנות העממית היהודית.

אתר הטיל על עצמו חובה של שליח ציבור – לדאוג לעיצובו האסתטי ולתוכנו הרוחני של ביתו הקיבוצי. בשנות ה־30 וה־40 יצר

הנחת היסודות לבניין קבע, משכן לאמנות עין חרוד, 1947